

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Cum se sdruncină creditul Țării. — Situația. — Iarăși „Asigurarea Albina”. — Congresul cooperativelor din Ardeal. — Nouile monete de aur. — Ante-proiectul noului Codice de Comerț al României. — Plata impozitelor la constituirea societăților anonime. — *Jurisprudență*: Plata în valută străină. Riscul din diferența valutară. Convocarea adunării generale a unei soc. an. Complectarea cambiei. Compensațiunea creanțelor cambiale. — *Cronică*: Exproprierea și improprierea în România. Datoriile ipotecare ale supușilor români. Dobânzile după împrumuturi în trecut. Taxi aerian în America. Situația Băncii naționale ungare. Banca Română S. A. Sătmăr. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Bibliografie — Cursul Valorilor la București. — Convocare.

Cum se sdruncină creditul Țării.

Se apropie anul de când au început tratativele pentru încheierea împrumutului în vederea stabilizării și refacerii noastre, însă până în prezent nu-i nici un rezultat. Desigur că multele litigii ce am avut cu diferite țări și ce mai avem încă cu Germania au împiedecat mult succesul acestor tratative, dar nu aceste litigii sunt piedeca principală a insuccesului de până acum, căci țări în situații cu mult mai rele, foste inamice, să nu amintim decât Ungaria, au executat cu reușită reforma monetară și se bucură de credite nelimitate pe piețele din străinătate.

Adevăratul motiv este *discreditul* de care suferim pe toate piețele. Acest discredit este încontinuu alimentat de toate organele care ar fi chemate tocmai să vegheze la bunul nostru nume.

În coloanele acestei reviste am căutat totdeauna să nu ne lăsăm răpiți de patimă, să judecăm lucrurile cu cea mai mare obiectivitate. Aceasta însă nu ne poate împiedeca să nu arătăm răul, să vârâm capul în nisip să nu vedem și să nu auzim nimic și la caz de nevoie să nu prefindem remedierea răului.

Pentru a nu fi acuzați că am intrat în rândul calomniatorilor Țării și a instituțiilor sale, vom arăta un caz concret cum suprema noastră instanță judecătorească a contribuit într'un caz la alimentarea lipsei de credit, printr'o hotărâre a sa, adusă desigur în pripă.

Un portărel al Tribunalului Ilfov, cu numele Petrescu, delapidază sumele încassate de el în exercițiul funcțiunii sale contravaloarea polițelor predate lui pentru protest și încassate de portărel dela debitori. Un creditor a dat în judecată Statul pentru despăgubiri, iar înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că *Statul, Ministerul de Justiție nu poate fi făcut responsabil de daune echivalente cuantumului cambiilor sustrate și încassate de portărel!*

Dar acest portărel n'a încassat numai creanța acestui cetățean, ci a nenumărați alți creditori. Intre acești creditori sunt și din străinătate. Ce vor crede aceștia despre siguranța de drept dela noi, când banca din capitală încredințată cu încasarea creanței lor, având mandat precis dela creditorul din străinătate, că în caz de neplată, să prezintă polița organelor legale, portărelului pentru protest, — va răspunde creditorului străin: banii Dr. au fost furați de portărel, iar la noi nu-i responsabil nimeni, decât portărelul care n'are nimic!? Și ce situație genantă se creiază băncilor dela noi încredințate cu încasarea polițelor din străinătate?! Să invoace acestea în astfel de cazuri forța majoră?

Pe de o parte art. 326 Cod. com. rom. obligă pe posesorul cambiei să facă protestul prin portărel, agent al Statului, pe de altă parte Statul, pe lângă toată dispoziția art. 1000 Cod. civ. rom., se sustrage

de sub orice responsabilitate civilă pentru faptele comise de funcționarul său în exercițiul funcțiunii sale. Adevărat că regulamentul pentru serviciul portăreilor în art. 11 prevede o garanție de 12.000 Lei din partea portărelului, care nu-i doctor sau licențiat în drept, dar ce reprezintă azi 12.000 Lei când prin lege sunt încredințate portăreilor — în V.-Regat sunt cei mai mulți oameni cu pregătiri inferioare, — interese patrimoniale de sute de mii și milioane Lei.

Acum se verifică ce bună este instituția notarilor publici din Ardeal, oameni cu pregătiri superioare și de obicei bine situați, instituție poate mai scumpă însă, care prezintă toată siguranța. Cu toate acestea nu ne va surprinde că la unificarea dreptului cambial se vor extinde și în Ardeal dispozițiile Cod. com. din V.-Regat, în ceea ce privește organul chemat de a face protestul. În loc de a se introduce și în V.-Regat instituția notarilor publici, în anteproiectul noului Codice de com., publicat în coloanele acestei reviste, art. 260 care este transpunerea exactă a art. 326 Cod. com. român actual, dispune că protestul are să se facă de portărei.

Pentru refacerea noastră economică și pentru a putea încheia împrumutul, condițiunea primordială este restabilirea creditului. Ori aceasta nu o vom ajunge nici odată dacă factorii chemați, în loc să schimbe dispozițiile de ordin legislativ, administrativ, păgubitoare creditului, perpetuiază în greșeli, și ce-i mai mult, se intenționează generalizarea lor în țara întreagă.

Situația.

Cu ziua de 15 Septembrie vacanța a încetat, și peste tot s'a reluat activitatea normală. Zadarnice au fost orice speranțe de bine. Nesiguranța este mai mare ca ori când; iar piața este foarte deprimată. Cu toate acestea, cercuri foarte serioase asigură, că aranjamentele cu Germania sunt în așa stadiu că acordul se poate lua ca sigur, și că acordul fiind făcut, Băncile mari Germane vor căuta să-și recâștige situația avută pe piața românească înainte de război. Aceste afirmațiuni le-a confirmat și un Director de bancă reîntors zilele acestea dintr'o călătorie de afaceri din Germania.

În timpul din urmă numerar se găsește foarte anevoios. Firme serioase plătesc pentru polițele scontate minimum 24%. La scadență toată lumea caută

să-și prolongheze acceptele. Replătiri integrale sunt foarte rare.

Bursa deodată cu reluarea activității a devenit foarte neorientată și slabă. În zilele din urmă scăderile au fost generale. Până când conducătorii țării nu vor prezenta unele realizări mai precise cu privire la împrumut cu greu își va reveni.

Cu data de 10 Sept. pe baza rapoartelor primite dela consilieratele agricole s'au publicat date statistice aproximative cu privire la recolta păioaselor. Se evaluează în chintale producția:

grâului	la 35,515.966	față de 26,393.783	media anilor 1926—27
secarei	" 3,005.786	" " 2,242.042	" " "
orzului	" 16,465.751	" " 11,921.975	" " "
ovăsului	" 9,527.676	" " 8,573.304	" " "

deci peste tot sporuri apreciable.

În legătură cu valorificarea recoltei de grâu un agent dela bursa din Budapesta mi-a comunicat următoarele: Ungaria are anul acesta o recoltă supraabundentă și de calitate excelentă. Prefurile foarte scăzute din America, 107—110 cenți per bușel (32 litri) fac însă imposibil orice export.

Cu privire la porumb, cu toată seceta mare, fiind în unele părți ale țării recolta bună, se crede că producțiunea probabilă nu va fi mult inferioară celeia din 1927. Se pare că optimismul rapoartelor oficiale este cam exagerat. Se vor afla ele cantități de porumb în unele părți ale țării, dar acolo unde trebuie nu se găsește și prețul lui este insuportabil de scump. Lipsa de porumb se resimte peste tot.

Cu privire la vite raportul zice că starea este satisfăcătoare, epizotii sunt în număr neînsemnat. Crescătorii de vite nu pot zice acelaș lucru. Din cauza secetei nutrețuri nu au aproape de loc, iar prefurile vitelor sunt de batjocură. Să le țină nu vor putea, să le vândă deasemenea nu, țărani noștri în majoritatea lor țin vite slabe și rele, cari în vremuri grele nu au nici o căutare. Exportul acestora este aproape imposibil. Pe piețele din Budapesta, Viena se duc săptămânal — din cauza lipsei de nutreț — vite în număr foarte mare, cari în parte rămân nevândute. Pe ambele piețe cercurile interesate au sesizat guvernele lor pentru luarea de măsuri: oprirea oricărui export de furaje, importul de porumb fără vamă etc.

Valorizarea producției fructelor și strugurilor, cu toate că în unele ținuturi este abundență, din cauza greutatea și cheltuelilor mari de transport este cam anevoioasă. La intervențiunea Direcțiunii generale pentru industrializarea și valorizarea fructelor din Ministerul de Domenii s'au făcut unele îmbunătățiri și anume: C. F. R. plăind taxele de mică viteză, expediază coletăria cu trenurile de persoane (bagaje), iar

vagoanele întregi cu trenuri accelerate de mărfuri sau chiar trenurile de persoane. S'au luat dispozițiuni, ca pentru transporturile de fructe să se pună urgent vagoanele necesare la dispozițiune, iar în centrele cu producție mai mare să se creeze stocuri de rezervă de vagoane. S'a intervenit pentru reducerea taxelor vamale. Pentru industrializarea fructelor s'au făcut până în prezent studii în 4 județe și anume: Tighina, Argeș, Hunedoara, Severin.

Cerțetările se fac în secret, deoarece populația se arată cam ostilă față de astfel de anchete. Un lucru nu pot înțelege, și anume, că rezultatul acestor anchetări se ține în secret. Pentru industrializarea fructelor Ministerul de Domenii are o fabrică în comuna Goleștii Badii (gara Călinești lângă Pitești). Acolo se face marmeladă, compoturi și prune uscate. Aceasta este un fel de întreprindere școală.

Zilele acestea s'a publicat știrea, că senatorul polonez Kwiatkowski a sosit la Chișinău (Basarabia) pentru a pune la cale export de vin și struguri în Polonia. Prețurile acolo sunt de 76 Lei litrul vin în butoi și 133 Lei litrul vin în sticle de 11—12 grade. Dacă se va ajunge la o înțelegere, basarabenii vor putea exporta anul acesta cca 100 vagoane vin și 30 vagoane struguri.

Bacurești.

Remizier.

Iarăși „Asigurarea Albina“.

Am avut prilej în coloanele revistei noastre, să atragem atențiunea cititorilor, mai de multe ori, asupra unei societăți de asigurare brăilene, care și-a luat numele și firma de „Asigurarea Albina“.

Am arătat, că aceasta întreprindere nu are nici un fel de legătură cu vechia și reputata bancă „Albina“ din Sibiiu și dacă organele „Asigurării Albini“ se greează ca reprezentante a băncii „Albina“ să se știe că spun un neadevăr și comit un abuz punibil.

Insași banca „Albina“ s'a văzut îndemnată să publice o „lămurire“ în privința aceasta, pentru a preveni seducerea publicului.

Lămuririle au venit prea târziu ori au fost trecute cu vederea — deși li s'a dat cea mai largă publicitate prin ziare. Un ziar din capitală a adus săptămâna trecută știrea, că „directorul“ soc. „Asigurarea Albina“ din Brașov a fost demascat și arestat ca escroc ordinar. Domnul Ștefan Ionescu, — acesta îi este numele — profitând de reputația vechei bănci „Albina“, se prezenta victimelor sale drept director a băncii sibieniene, despre care spunea, că a înființat o secție de asigurări, încredințată conducerii sale.

Inarmat și cu scrisori de recomandare, dela câțiva prefecți județeni, obținute, desigur, prin diferite manopere, escrocul a reușit să seducă și să excrocheze o serie întreagă de oameni, chiar și intelectuali, din județele Brașov, Ciuc, Făgăraș, Sibiiu și rei Scaune.

Totalul sumelor excrocale se ridică la Lei 2 milioane.

Informațiile noastre asupra „Asigurării Albina“ au fost deci exacte și temerile băncii „Albina“ că se face abuz de numele ei întemeiate.

Cazul relatat mai sus încă este o nouă dovadă, cât de necesară este, schimbarea firmei numitei societăți, pentru ca să înceteze un echivoc și seducerea publicului.

Cum în timpul ultim au fost descoperite o serie întreagă de excrocherii la societăți de asigurare noi, recomandăm publicului în propriul său interes, să nu se încreadă decât în vechi și bine cunoscute societăți de asigurare, de cari avem destule și românești.

Congresul cooperativelor din Ardeal.

Mișcarea cooperativă, la noi Românii din Ardeal, foarte modestă înainte de războiu, a început după Unire să devină mai intensivă.

Azi numărul acestor cooperative este de peste 600, repartizate pe 6 federale: „Zorile“ în Arad; „Andrieu Mureșianu“, Bistrița; „Zorile“, Luduș; „Infrățirea“, Sibiiu; „Maramurășul“, Sighet și „Sălajul“, Șimleul-Silvaniei, cari dispun împreună de un capital de un sfert de miliard.

Cooperativele acestea s'au întrunit la 20 Sept. a. c. la un congres bine reușit în Cluj, la care a asistat numărăoși reprezentanți ai cooperativelor și federațiilor lor din Ardeal și reprezentanți ai mișcării cooperative din vechiul Regat.

Prezident al congresului a fost aclamat protopopul, fost senator Enea Pop-Bota din Luduș.

După mai multe conferințe, în care s'a accentuat importanța și rolul mișcării cooperative din punct de vedere economic și social-cultural, congresul a votat trei moțiuni, cuprinzând dezideratele cooperativelor și anume cătră: Stat, Centrala Băncilor Populare și cătră Băncile surori capitaliste. Iată cuprinsul acestor moțiuni:

Către Stat:

1. Statul să acorde credite mai mari cooperației pentru a-și putea împlini menirea.
2. Creditul țăranesc să fie dat prin cooperație și nu alături de cooperație.
3. Ajutor efectiv, prin organele de cari dispune, la întemeierea de bănci populare, dar nu și în administrarea lor.
4. Să supravegheze de aproape operațiunile băncilor minoritare, cari se ocupă cu creditul țăranesc.
5. Studiul cooperației să se introducă obligatoriu în seminarii și școlile normale.

Către Centrala Bancilor Populare:

1. Din creditul ce-l are să ne facă parte mai mare.
2. Intervenție repede la ministerele vizate în cazuri când recurgem.
3. Credite să nu mai acorde direct și excepțional, ci numai prin federale căci altcum nu se pot repartiza just.

Către băncile surori capitaliste:

1. Să ne ajute întru preluarea datoriilor ungurești și săsești de pe moșiile românești.
2. Să ne ajute efectiv la întemeierea unei statistici bancare.
3. Fiindcă se impune reorganizarea politiceii bancare românești din Ardeal și Banat, să se facă amânare, ținând seamă că băncile cari se numesc românești să fie reorganizate ca să corespundă acestei numiri.
4. Conferința stabilește că este în interesul bunului mers al cooperației să se organizeze propaganda cooperatistă în colaborare cu „Astra” și care se va face în urma unui acord între reprezentanții „Astrei” și ai cooperației și pentru care se dă mandat federațelor cu aprobarea Consiliului superior al cooperației.

Nouile monete de aur.

Monetele de aur, bătute în Londra, în virtutea legii din 2 Iunie 1927, pentru comemorarea încoronării defunctului Rege Ferdinand I și a Reginei Maria, au fost recepționate zilele trecute de Banca Națională.

Nouile monete sunt bătute din aur și argint provenite din minele de aur din țară.

Sunt 4 categorii de monete: de 20, 25, 50 și 100 Lei, în valoare totală de 18 milioane Lei aur.

Repartizate pe categoriile de mai sus, sau obținut: 300.000 bucăți à 20 Lei = 6 milioane aur.

150.000 à 25 Lei = 3.750,000 aur.

105.000 à 50 Lei = 5.250,000 aur.

30.000 à 100 Lei = 3 milioane Lei aur.

În compoziția metalică a nouilor monete intră aur curat 900 la mie, iar restul de 100 la mie e format din aliagiuri, care, la piesele de 20 și 100 Lei este aliagiu de aur și aramă, iar la cele de 25 și 50 Lei este aliagiuri de aur, argint și aramă.

Piesele de 100 Lei cântăresc 32.2580 grame; cele de 50 Lei cântăresc 16.1290 gr.; cele de 25 Lei cântăresc 8.0645 gr. și cele de 20 Lei cântăresc 6.4516 gr.

Piesele de 100 Lei au diametrul de 35 milimetri; cele de 50 Lei de 40 mm.; cele de 25, de 30 mm.; iar cele de 20, de 21 mm.

Monetele au următoarele efigii și inscripții:

a) Monetele de 20 și 100 Lei au pe una din fețe efigia Regelui Ferdinand cu inscripția: „Ferdinand I.,

Regele Românilor”, iar pe cealaltă față: stema țării (scutul mijlociu), cu inscripția: „România 20 Lei” (sau, respectiv, „100 Lei”).

Pe margine, monetele de 20 Lei au zimți, iar cele de 100 poartă inscripția: „Patria și dreptul meu”.

b) Monetele de 25 și 50 au pe fața principală efigia Regelui Ferdinand în vestimintele încoronării, cu inscripția: „Ferdinand I., Regele Românilor”, cum și valoarea, iar pe verso: efigia Reginei, tot în vestmântul de încoronare, cu inscripția: „Maria, Regina Românilor” și data „1922”.

Atât piesele de 25 Lei, cât și cele de 50 au pe margine zimți.

Monetele deocamdată nu se pun în circulațiune. Vor primi numai, un număr limitat, marii demnitari ai țării și colecționarii, contra plată tot în aur efectiv: monete aur indigene din seriile vechi sau străine.

Ante-proiectul

noului Codice de Comerț al României.

Cartea I.

Despre comerț în general.

(Urmare).

CAP. XV.

Despre cambia pierdută sau sustrasă.

Art. 268. — O cambie pierdută sau sustrasă se poate declara fără lărie față cu orice posesor care nu va exercita drepturile sale în termenul hotărât prin dispozițiunile următoare.

Art. 269. — Proprietarul unei cambii pierdute sau sustrasă, poate cere anularea ei, la Tribunalul comercial al locului plății. Dacă prezidentul tribunalului va găsi că reclamantul a justificat proprietatea și pierderea sau sustragerea cambiei, prin încheiere el va ordona publicarea unei ordonanțe cuprinzând transcrierea exactă sau o descriere precisă a cambiei pierdută sau sustrasă și invitarea către ori cine o posedă, de a o înfățișa la grefa Tribunalului, înștiințând că în lipsă de înfățișare ea se va declara fără lărie față cu posesorul.

Termenul pentru prezentarea cambiei va fi de 40 zile, pentru cambiile trase și emise în țară, iar pentru cele afară din țară, termenul prezentării cambiei va fi:

1. De 60 zile, dacă cambia e plătitibilă în Europa, exceptându-se Islanda și Insulele Feroe, asupra unei piețe maritime a Asiei sau a Africii pe Mediterana, pe Marea Neagră, pe canalul de Suez sau pe Marea Roșie, sau asupra unei piețe interioare legate cu una din piețele maritime suszise prin cale ferată;

2. De 120 zile dacă cambia e plătitibilă asupra unei piețe maritime sau legate cu dânsa prin cale ferată a Oceaniei sau asupra unei piețe a Americii dincoace de capul Horn;

3. De 240 zile în celelalte cazuri.

Termenele de mai sus vor fi îndoite în timp de războiu, dacă cambia este plătită asupra unei piețe cu care traficul nu se mai poate efectua.

Art. 270. — Ordonanța va trebui să fie afișată în sala Tribunalului, în localurile bursei celei mai apropiate ca și în sala Camerei de comerț și de industrie și sala comunei locului plății.

Ea va trebui deasemenea să fie publicată în foaia anunțurilor judiciare ale aceluiaș loc, în Buletinul Uniunii Camerelor de comerț și de industrie și în alte ziare, pe cari după împrejurări, prezidentul le va desemna în încheierea sa.

Termenul va curge dela data scadenței cambiei, dacă ea nu a ajuns încă la scadență și în caz contrar dela publicarea ordonanței.

Art. 271. — În cursul termenului stabilit în articolul precedent, proprietarul cambiei va putea exercita toate actele cari tind la păstrarea drepturilor sale, și după scadență el va putea cere plata, dând cauțiune, sau în lipsă de cauțiune, consemnarea sumei.

După trecerea acestui termen și constatându-se că cambia pierdută sau sustrasă, nu s'a prezentat, ea se va declara fără tărie față cu posesorul, prin hotărâre a tribunalului dată contradictoriu cu cei obligați.

Această hotărâre va descărca cauțiunile date.

Art. 272. — Posesorul care se va justifica prin o serie neîntreruptă de andosamente, nu poate fi obligat a înapoia cambia, excepțându-se cazul de rea credință sau de culpă mare săvârșită în dobândirea ei.

(Va urma).

Plata impozitelor la constituirea societăților anonime.

Direcția generală a contribuțiilor din Ministerul finanțelor a hotărât:

Conform dispozițiilor art. 14, § 1 și 15, § 7 din legea timbrului, Societățile anonime sunt ținute ca la constituirea lor sau cu ocazia sporirii capitalului să achite în termenele prevăzute de lege impozitul de 1 la sută la care este supus capitalul social și celălalt impozit de 1 la sută la care sunt supuse acțiunile acestor societăți.

Aceste două impozite sunt exigibile în caz de constituire, la constituirea societății, iar în caz de sporire de capital în termen de cel mult 3 luni dela deschiderea subscripției, iar când subscripția s'a închis în termen mai scurt, plata lor urmează a se face la închiderea subscripției.

Neplata acestor impozite la termenul stabilit de lege este sancționată prin amenzi.

Intrucât multe Societăți sunt căzute în contravenție prin neplata la data exigibilității a impozitelor de mai sus, Ministerul Finanțelor le pune în vedere că dacă

până la data de 20 Oct. 1928 vor satisface cerințele legii Timbrului în această privință le va dispensa de amendă.

Dela această dată înainte, legea se va aplica cu toată rigoarea, agenții fiscului primind ordine severe pentru constatarea contravențiilor.

JURISPRUDENȚĂ.

Plata în valută străină. Dacă creanța a fost contractată în valută străină fără să se stipuleze plata în aceeaș valută, plata urmează să se facă în moneda națională a părților, și nu se poate pretinde decât valoarea monedei străine din momentul scadenței datoriei, excepție dacă s'ar putea dovedi un impediment scuzabil pentru creditor și culpabil pentru debitor. (C. de A. Cluj, S. I. No. 1335/1925).

Riscul din diferența valutară. Riscul provenind din diferența valutară a sumei transmise în străinătate cade în sarcina transmitentului. Deși părâta (banca însărcinată cu transmiterea sumei) a stipulat prin clauză pusă în antetul actului de remitere, că nu răspunde pentru neplată la timp din partea asigatului, totuși aceasta clauză trebuie interpretată în sensul, că părâta este scutită de răspundere în caz că întârzierea plății s'a întâmplat din cauze străine de activitatea sa. Reclamantul putea însă pretinde daune, numai în cazul când ar fi dovedit daune efective, directă provenită din omisiunea părâtei, că a făcut transmiterea tardiv — și fiindcă reclamantul s'a mărginit a cere în acțiunea sa, principial daune, fără să facă dovada pagubei efective și directe, acțiunea este respinsă deoarece reclamantul făcând remitere de Lei în o țară străină, riscul valutar cade în sarcina lui, risc care putea să profite sau să-l păgubească după cum Leul în intervalul transmiterii ar fi înregistrat o creștere sau scădere față de valuta străină. (C. de A. Cluj, S. III. No. 1702/1922 din 16 X 1925).

Convocarea adunării generale a unei soc. an. Conform art. 178 C. com. ard. somațiunea referitoare la convocarea adunării generale trebuie adresate Consiliului de administrație al societății și numai dacă Consiliul nu satisface în 8 zile somațiunii vor putea cere cei în drept convocarea prin Tribunalul competent, acest fapt însă, și anume că somațiunea s'a și făcut trebuie dovedit prin act dresat de către notar public.

Complectarea cambiei. Conform cu art. 93 al legii camb. ard. excepțiunile referitoare la reaua complectare a cambiei nu se pot ridica decât dacă se dovedește că complectarea ulterioară a cambiei s'a făcut contra celor convenite.

Dreptul de acțiune cambială se transmite în afară de modurile de transmisiune prevăzute în legea cambială și prin succesiune, reclamantul avea drept la acțiune cambială, ca unul ce a dobândit prin succesiune odată cu cambia și dreptul de a acționa în baza ei. (Cas. III. No. 356/927).

Compensatiunea creanțelor cambiale. Conform art. 94 al legii camb. ard. compensatiunea nu se poate opera decât dacă există drepturi bănești rezultate dintr'o cambie scadentă și exigibilă, sau dintr'o sentință definitivă, sau dintr'o transacțiune judecătorească. (Cas. III. No. 358/1927).

CRONICĂ.

Exproprierea și improprietărea în România. Conform datelor publicate de Ministerul Domeniilor în Transilvania au fost trecuți în tablourile celorce au cerut pământ

Români	363.664
Neromâni	126,864
Cu totul	490.528

Au primit, dintre aceștia, pământ până la 1 Septembrie a. c.

Români	227.943
Unguri	43.727
Sași și Șvabi	24.753
Sârbi	4.513
Țigani	3.939
Cehoslovaci	2.176
Bulgari	984
Ruteni	434
Jidovi	184
Ruși	83
Alte neamuri	1.967
Cu totul	310.703

In Bucovina au fost trecuți în tablouri

Români	47.666
Alte neamuri	29.045
Cu totul	76.711

Dintre aceștia au primit pământ până la 1 Septembrie a. c.

Români	45.958
Ruteni	18.299
Germani	4 659
Unguri (Ciangăi)	866
Țigani	406
Jidovi	127
Ruși	98
Alte neamuri	841
Cu totul	71.254

Datoriile ipotecare ale supușilor români. Direcțiunea despăgubirilor de războiu și datoriei publice din ministerul finanțelor aduce la cunoștința tuturor celor interesați că de-acum înainte Statul român se substituie vechilor creditori formați din institutele de credit pentru datoriile ipotecare ale supușilor români, urmând ca aceștia, în caz când nu ar fi putut aranja acele datorii până la 30 Iulie 1928, să le achite de acum înainte prin ministerul de finanțe, în condițiunile ce se vor publica ulterior.

Dobânzile după împrumuturi în trecut. Astăzi în România dobânda curentă este 18—20% dar chiar și dobânda de 30—40% nu este rară. În trecut a variat foarte mult. În imperiul roman era 12—15%, iar dobânda la dobândă era interzisă. În evul mediu era 10% pentru afacerile civile și 20% pentru cele comerciale, dar nu erau rare cazurile când se lua și 50—60%! La 1543 Banca de Lion, înființată de Francisc I, plătea deponenților 8%. Sub Ludovic XIV dobânda obișnuită era 3 și 4%, iar Olandezii împrumutau chiar și cu 2%. De-atunci încoaie a evoluat în continuu dela 3—5% până la 20—30%.

Taxi aerian în America. Intreprinderile de aviație din Statele Unite au hotărât înființarea unei societăți de avioane-taxi. Aceasta societate va crea școală de aviație în diferite orașe, University of the Air, universități pentru instruirea mai perfectă a piloților. Totodată se vor construi pe tot cuprinsul țării ateliere de reparat. Avioanele-taxi se vor putea comanda în orice timp cu telefonul putându-se circula dintr'un oraș în altul, tocmai ca și cu automobilele.

Situația Băncii naționale ungare din 7 l. c. arată o scădere de 30.2 milioane pengi în circulația fiduciară față de 31 August a. c.

Banca Română S. A. Sătmar prin decisiul Trib. Sătmar No. Fal. II 3495/1928 a fost declarată în stare de faliment, curator al masei fiind numit dl Dr. Andrei Dobosi, avocat în Sătmar. Creanțele trebuiesc anunțate până la 1 Octombrie a. c. Desbaterea verificării creanțelor este fixată la 19 Octombrie, iar alegerea comitetului creditorilor pe ziua de 22 Octombrie a. c.

Case de oțel în Cehoslovacia. În săptămânile trecute s'a fondat la Bratislava o societate pe acțiuni cu capital de trei milioane de coroane, pentru construirea de case de oțel. Sucursale vor fi instalate la Praga, Brno, Moravska, Ostova și Teplice. Aceste edificii vor fi construite după toate exigențele igienei și a confortului modern. Societatea nouă a cumpărat mai multe brevete câștigând reprezentanța generală a acestora pentru Cehoslovacia. Construirea acestor case

vor fi cu mult mai puțin costisitoare decât a celor de până acum. Administrațiunea orașelor cehoslovace au adresat deja cereri pentru construirea de colonii întregi de case de oșel. O cooperativă de funcționari publici din Bratislava a încheiat un contract pentru construirea unei colonii conținând 200 de case de oșel.

La noi se mențin rechizițiile.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 8 Sept. a. c., a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur monete și lingouri, etc.	7.037,807.086
Argint și diverse monete	8,462.948
Portofoliul român și străin	10.469,287.414
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	863,010.142
Centrala Băncilor Populare și Coope- rativelor de producție și consum	1.974,821.309
Casele de împrumut pe gaj agricultorilor	216,765.193
Conturi curente	299,340.706
Datoria Statului	10.678,975.705
Efecte publice	281,991.966
Imobile	322,797.142
Conturi de valori	1.086,242.107
Conturi diverse	1.134,614.358
Totalul activelor	37.172,402.329
Pasiv	
Capital	100,000.000
Fonduri de rezervă diverse	648,291.058
Bilete B. N. R. în circulațiune	21.050,175.616
Beneficiul net al semestrului I	62,468.925
Conturi curente și recepise la vedere	1.172,105.840
Conturi diverse	5.252,357.046
Ministerul Finanțelor.—Bonuri de tezaur	6.123,713.333
Ministerul Finanțelor.—Fond de lichidare	2.640,398.728
<i>Efecte și alte valori de restituit</i>	
Efecte și alte valori în depozit și păstrare	2.107,111.066
Bonuri de tezaur în gajp. Imprum. Statului	7.109,620.000
Efecte și alte valori în gaj	4.465,140.851

Taxa: { Scont 6%
Dobânda 7%

Bibliografie.

Curs complet, teoretic și practic de comerț și contabilitate de Const. G. Demetrescu, prof. titular de contabilitate la Școala comerc. sup. din Iași. Librăria și Tipografia „Cultura Românească” Iași, 1928. Prețul Lei 300.

Literatura noastră de specialitate a fost îmbogățită, de curând, cu o nouă lucrare a dlui Prof. Const. G. Demetrescu, unul dintre cei mai activi și productivi autori de cărți didactice din țară.

După două volume anterioare: *Studiul Comerțului și tehnica contabilității* a scris și editat acum vol. III al cursului său, sub titlul de mai sus.

Este o lucrare voluminoasă de 600 pag., în care autorul tratează cu claritate și cu toată competența vastul complex al comerțului și contabilității.

Cartea are XVII părți, cu numeroase capitole și articole, tratând despre: Alte sisteme de contabilitate; Organizarea și contabilitatea bancară; Organizarea și contabilitatea Băncii Naționale a României; Casa de compensație; Cassa de împrumut pe gaj a agricultorilor; Banca Agricolă; Organizarea și contabilitatea cooperativelor; Societatea Națională de Credit Industrial; Creditele Funciare; Contabilitatea agricolă; Contabilitatea industrială; Intreprinderi de transport; Intreprinderile de stat comercializate; Societățile de asigurare; Contabilitatea publică; Cassa de depuneri, economii și consemnațiuni și în fine Camerele de comerț și industrie.

Cartea de care ne ocupăm este de bun folos nu numai pentru elevii școalelor sup. de comerț, pentru cari este scrisă în prima linie, ci și pentru cercurile bancare și comerciale.

Ea este foarte instructivă, îndeosebi pentru cercurile specialiste din Ardeal, cari prin lucrarea dlui Demetrescu au ocaziunea să cunoască mai deaproape istoricul și organizarea a numeroase și importante așezăminte financiare economice din capitală, azi încă prea puțin cunoscute la noi.

Recomandăm lucrarea dlui Demetrescu cu toată căldura publicului nostru cetitor și băncilor noastre, ca o lucrare, care ar trebui cunoscută de marea lume dela noi și care n'ar trebui să lipsească din biblioteca nici uneia din băncile noastre.

Cursul Valorilor la București

la 27 Septembrie 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	90—105
Scris Rurale	5	56—56 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	54 ¹ / ₄ —54 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	54 ¹ / ₂ —55
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	72—73
Imprumutul Unirii 1919	—	63 ¹ / ₂ —64
Imprumutul Refacerii 1920	5	64 ¹ / ₂ —65

	Dob. anuală	Cursul
Renta împrumutării	5	58 $\frac{1}{4}$ — 59
„ 1903 original	5 $\frac{0}{10}$	140—150
„ 1903 duplicate	5 $\frac{0}{10}$	90— 95

BĂNCI

	Val. nom.	
Banca Națională	500	13500—13550
Marmorosch Blank & Cie	500	1550—1560
Românească	500	1200—1220
„ pui	500	1030—1050
De Scont	500	420— 430
Comerc. Română	500	1500—1600
Credit Român	500	1235—1245
Generala	500	780— 790
Viticolă	500	440— 460
Comerț Craiova	500	1000—1050
Com. Ital. și Rom.	500	770— 780
Albina Sibiu	500	1100—1150
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	330— 340

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7500—7600
Națională	500	1000—1050
Generală	500	2650—2750
Agricola	500	1000—1050
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	1500—1600

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1700—1720
Astra Română	500	3200—3220
Speranța opt.	500	1350—1400
Speranța pui	500	775— 825
Petrol Blok	500	320— 325
Petrolul Rom. opt.	500	900— 920
Petrolul Rom. (pui)	500	400— 425
I. R. D. P. opt.	500	435— 440
I. R. D. P. III vârs.	500	320— 350
Concordia	250	1375—1400
Creditul Minier	500	1270—1280

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	935— 940
C. Tramv. Buc.	500	1180—1200
Govora-Călimănești purtător	200	325— 350
Govora-Călimănești nom.	200	325— 350
Cartea Românească	500	470— 480
Creditul Technic purt.	500	475— 490
Creditul Technic nom.	500	475— 490
Letea opt.	500	1110—1130
Clădirea Românească	500	970— 980
Mica ex. cup.	500	730— 740
Carpatina	500	1005—1020
Credit Industrial	1000	1060—1080

MONEDE EFECTIVE

Dolari	163.75—164.—
Sterline	797.00—800.—
Lirete	8.65— 8.75
Cor. cehe	4.84— 4.87
Franci francezi	6.44— 6.48
Franci belgieni	4.53— 4.58
Franci elvețieni	31.75— 32.—
Mărci germane	39.00— 39.25
Zloți	18.00— 18.50
Șilingi austr.	23.25— 23.40
Pengő	28.85— 29.05
Dinari	2.88— 2.92
Leva	1.20— 1.22
Drachme	2.12— 2.16
Lire otomane	85— 86.—
Napoleon	640—650.—

„VLĂDEASA“

institut de credit și economii s. p. a. Huedin.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de Credit și Economii „VLĂDEASA“ Societate pe Acțiuni Huedin, conform § 20 din statute, sunt invitați la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține în Huedin, în localurile institutului Sâmbătă, în 6 Oct. 1928, ora 14, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de Administrație asupra emisiunii IX. și deliberare asupra acestui.
3. Modificarea statutelor § 7, 36, 46 în legătură cu urcarea capitalului.
4. Propuneri conform § 33 din statute.
5. Inchiderea adunării.

Huedin, la 13 Septembrie 1928.

Consiliul de Administrație.

Se atrage atențiunea D-lor acționari la următoarea dispoziție din statute.

§ 23. La adunarea generală au drept a lua parte cu vot decisiv acei acționari, cari sunt trecuți în registrul acționarilor cel puțin cu 3 luni înainte de adunare și cari și-au depus reversurile despre depunerea acțiilor și plenipotențelor cu cel puțin trei zile înainte de ziua adunării la institut.

Acțiunile dimpreună cu cuponi lor se vor depune la Centrală în Huedin, la filiala din Hida, Gărbou, Jibou și la toate băncile membre la „Solidaritatea“, cari sunt rugate a le primi și a ne trimite reversul.